

Statut Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego

Przygotowany zgodnie z wytycznymi Konstytucji Apostolskiej *Veritatis Gaudium* (2017), *Ordinationes* Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej (2017), w oparciu o Statut Uniwersytetu Opolskiego (2019)

Rozdział I Postanowienia ogólne

§1

1. Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego (=UO), zwany dalej „Wydziałem Teologicznym”, został powołany w dniu 10 marca 1994 r. po uzyskaniu zgody Konferencji Episkopatu Polski, zaś kanonicznie został erygowany przez Stolicę Apostolską dekretem nr 1328/93 z dn. 12 września 1994 r.
2. Wydział jest integralną częścią Uniwersytetu Opolskiego (Dz.U.1994 r. nr 55, poz. 225).

§2

1. Wydział funkcjonuje w ramach uniwersytetu państwowego i zachowuje podmiotowość państwową oraz kościelną, tym samym działa nie tylko w oparciu o przepisy prawa państwowego i postanowienia statutu Uniwersytetu Opolskiego (=Statut UO), ale również zgodnie z przepisami zawartymi w dokumentach kościelnych, w tym zwłaszcza w Konstytucji apostolskiej *Veritatis gaudium*, załączonych do tegoż dokumentu *Ordinationes* i w Kodeksie Prawa Kanonicznego oraz w niniejszym Statucie.
2. W przypadku zaistnienia sprzeczności pomiędzy przepisami prawa kanonicznego i prawa państwowego pierwszeństwo należy do przepisów prawa kanonicznego.

§3

Ilekcroć w dalszych przepisach mowa jest o Statucie UO, należy przez to rozumieć Statut Uniwersytetu Opolskiego przyjęty na posiedzeniu Senatu UO uchwałą nr 198/2016-2020 z dnia 9 maja 2019 r. wraz z późniejszymi zmianami.

§4

1. Głównym zadaniem Wydziału Teologicznego jest głębsze zrozumienie i systematyczny wykład doktryny katolickiej, opartej na Bożym Objawieniu. Prowadzone badania naukowe mają na celu ukazanie racjonalnych podstaw wiary i poszukiwanie rozwiązań problemów ludzkich w świetle nauki Kościoła. W wyjaśnianiu i nauczaniu doktryny katolickiej Wydział Teologiczny zachowuje wierność wobec Urzędu Nauczycielskiego Kościoła (por. *VG* 69-73; *Ord.* 53-59).
2. Do szczegółowych zadań Wydziału należy:
 - przygotowanie naukowe alumnów Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego w Opolu do kapłaństwa z zachowaniem obowiązującego w Polsce i zatwierdzonego przez Stolicę Apostolską *Ratio studiorum*;
 - doksztalcanie kapłanów;
 - kształcenie osób zakonnych i świeckich do pracy w katechezie oraz w innych sektorach duszpasterskiej działalności Kościoła;
 - tworzenie regionalnego ośrodka zdolnego do owocnego zrozumienia problemów społeczeństwa, kultury, życia kościelnego diecezji opolskiej i gliwickiej oraz opracowywanie wytycznych dla skutecznego głoszenia Ewangelii;
 - prowadzenie innych specjalności z zachowaniem większościowego udziału przedmiotów z dyscypliny nauk teologicznych;
 - organizowanie studiów podyplomowych, kursów specjalnych, wykładów otwartych i innych przedsięwzięć o charakterze dydaktyczno-naukowym;
 - współpraca z innymi wydziałami i uniwersytetami oraz ośrodkami naukowymi w kraju i za granicą.

§5

W kształceniu swoich studentów Wydział, kierując się zasadami wiary i moralności katolickiej, ma na uwadze integralny rozwój osoby ludzkiej. Wydział przygotowuje absolwentów do podjęcia zadań w Kościele, ale także w różnych obszarach życia pozakościelnego.

Rozdział II Organy i struktura Wydziału

§6

1. Wielkim Kanclerzem Wydziału Teologicznego jest każdorazowo biskup diecezji opolskiej lub jej administrator w czasie *sede vacante*.
2. Do zadań i kompetencji Wielkiego Kanclerza należy (por. *Ord.* 9):
 - reprezentowanie władz kościelnych wobec Uniwersytetu we wszelkich sprawach dotyczących Wydziału Teologicznego;
 - reprezentowanie Wydziału Teologicznego wobec Stolicy Apostolskiej;
 - zwracanie się do Stolicy Apostolskiej o zatwierdzenie kandydatów na dziekana;
 - przyjmowanie od wybranego dziekana wyznania wiary;
 - udzielanie - a w razie konieczności cofanie - misji kanonicznej nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia w zakresie dyscyplin teologicznych;
 - udzielanie - a w razie konieczności cofanie - pozostałym nauczycielom akademickim zgody na nauczanie na Wydziale Teologicznym;
 - zwracanie się do Stolicy Apostolskiej o *nihil obstat* dla wykładowców zatrudnianych na stanowisku profesora uczelni;
 - zwracanie się do Stolicy Apostolskiej o *nihil obstat* dla doktorów h.c.;

- zwracanie się do Stolicy Apostolskiej w celu zatwierdzenia Statutu WT;
- informowanie Kongregacji ds. Spraw Edukacji Katolickiej o ważniejszych sprawach oraz przedstawianie jej, co pięć lat, szczegółowego sprawozdania o sytuacji akademickiej, moralnej i ekonomicznej WT UO oraz planu strategicznego wraz ze swoją opinią;
- czuwanie nad właściwym wykorzystaniem kościelnych środków finansowych.

§7

1. Wydziałem kieruje dziekan.
2. Zgodnie ze Statutem UO (§33 pkt. 2) dziekana Wydziału powołuje Rektor UO spośród dwóch osób wskazanych przez zgromadzenie ogólne pracowników instytutów tworzących Wydział, które uzyskały uprzednią zgodę Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego.
3. Wybór dziekana podlega zatwierdzeniu przez Stolicę Apostolską, zgodnie z art. 18 Konstytucji apostolskiej *Veritatis gaudium*.
4. Dziekanem może zostać wyłącznie nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień doktora, zatrudniony na Uniwersytecie, spełniający kryteria, o których mowa w § 33 Statutu UO.
5. Kadencja dziekana trwa cztery lata i rozpoczyna się 1 września roku wyborczego.
6. Mandat dziekana wygasa w przypadku cofnięcia aprobaty przez Stolicę Apostolską oraz w innych przypadkach wskazanych w Statucie UO.

§8

1. Podstawowym zadaniem dziekana jest nadzorowanie działalności dydaktycznej prowadzonej w ramach wszystkich jednostek organizacyjnych Wydziału.
2. Dziekan jest przełożonym wszystkich pracowników oraz przełożonym i opiekunem studentów Wydziału; zajmuje się sprawami dotyczącymi nauczania i wychowania na Wydziale oraz w porozumieniu z dyrektorem Instytutu działa na rzecz podnoszenia kwalifikacji naukowych pracowników. Czuwa nad sprawami administracyjnymi i gospodarczymi Wydziału.
3. Dziekan może brać udział w posiedzeniach Instytutu, katedr, zespołów badawczych i innych jednostek naukowych Wydziału.
4. Przynajmniej raz w roku dziekan aktualizuje dane dot. WT w bazie danych Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej.
5. Dziekan może występować do Rektora, z własnej inicjatywy lub na wniosek dyrektora Instytutu zaopiniowany przez Radę Instytutu, o utworzenie katedry, zespołu badawczego lub innej jednostki badawczej lub dydaktycznej.
6. Dziekanowi podlega korespondencja urzędowa dotycząca Wydziału. Wszystkie pisma jednostek organizacyjnych Wydziału i jego jednostek dziekan może zaopatrzyć swoją opinią.
7. Pozostałe kompetencje dziekana określa Statut UO §42.

§9

1. Jednostką organizacyjną, w której prowadzone są badania naukowe w dyscyplinie podlegającej ewaluacji, jest Instytut Nauk Teologicznych.
2. Zadania Instytutu określa Statut UO.

3. Radę Instytutu tworzą pracownicy prowadzący w jednostce działalność naukowo-dydaktyczną.
4. Rada Instytutu Nauk Teologicznych jest jednocześnie, w myśl przepisów kościelnych, Radą Wydziału Teologicznego.
5. Instytutem Nauk Teologicznych kieruje dyrektor (por. Statut UO §44–45).

§10

1. W ramach Wydziału Teologicznego działają katedry i zespoły badawcze.
2. Sposób utworzenia, przekształcenia i likwidacji katedry oraz jej zadania określa Statut UO.
3. Likwidacja katedry wymaga zgody Wielkiego Kanclerza WT UO.
4. Na czele katedry stoi kierownik. Tryb i zasady powoływania kierownika oraz jego zadania określa Statut UO.
5. Na Wydziale Teologicznym, zgodnie ze Statutem UO (§53), działa Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego, którą zarządza dyrektor mianowany przez Rektora UO na wniosek dziekana. Redakcja Wydawnictw WT wydaje własne czasopisma i serie wydawnicze.
6. Wydział Teologiczny posiada własną Bibliotekę Wydziałową z czytelnią ogólną i czytelniami zbiorów specjalnych, które stanowią własność diecezji opolskiej.

§11

Na zasadach określonych w Statucie UO, za zgodą Stolicy Apostolskiej, mogą być tworzone przez Rektora inne jednostki organizacyjne o charakterze badawczym lub dydaktycznym. Tryb tworzenia tych jednostek określa Statut UO.

Rozdział III Nauczyciele akademicki

§12

1. Nauczycielem akademickim zatrudnionym na Wydziale Teologii może być wyłącznie osoba spełniająca wymogi określone w ustawie oraz respektująca chrześcijański system wartości i spełniająca wymogi prawa kanonicznego.
2. Powyższe wymaganie dotyczy katolików, jak również pracowników innych wyznań lub religii albo niewyznających żadnej religii, o ile istniałyby przesłanki ich zatrudnienia w jednostce.
3. Pracownicy innych wyznań lub religii nie mogą nauczać doktryny katolickiej.

§13

1. Zasady zatrudniania nauczycieli akademickich określa Statut UO z uwzględnieniem poniższych przepisów.
2. Konieczna liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Teologicznym określana jest przez władze Wydziału Teologicznego w porozumieniu z władzami Uniwersytetu Opolskiego.

§14

Warunkiem pracy na stanowisku profesora uczelni (dawn. profesora nadzwyczajnego; *straordinario*) jest uprzednie uzyskanie *nihil obstat* Stolicy Apostolskiej.

§15

1. Nauczyciele akademicki, którzy zajmują się dyscyplinami teologicznymi, muszą uzyskać przed zatrudnieniem misję kanoniczną od Wielkiego Kanclerza, po złożeniu wyznania wiary.
2. Pozostali nauczyciele akademicki zatrudnieni na Wydziale powinni otrzymać zezwolenie na nauczanie od Wielkiego Kanclerza.
3. Po misję kanoniczną lub pozwolenie na nauczanie na Wydziale Teologicznym do Wielkiego Kanclerza występuje dziekan.
4. Duchowni diecezjalni oraz osoby zakonne muszą uzyskać zezwolenie własnego ordynariusza lub przełożonego na podjęcie pracy na Uniwersytecie.

§16

Do obowiązków pracowników akademickich Wydziału Teologicznego, oprócz wymienionych w Statucie UO, należy aktywne włączanie się w inicjatywy promowane przez Wielkiego Kanclerza lub dziekana Wydziału.

§17

1. Nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie uchybiające obowiązkom nauczyciela akademickiego lub godności zawodu nauczycielskiego. W szczególności nauczyciel akademicki podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za czyny określone w Statucie UO jako naruszające przepisy prawa powszechnie obowiązującego (art. 128).
2. Postępowanie dyscyplinarne jest wszczynane także, ilekroć istnieje prawdopodobieństwo popełnienia przez pracownika przestępstwa kanonicznego, o którym mowa w księdze VI Kodeksu Prawa Kanonicznego lub innych ustawach karnych Kościoła katolickiego, i prowadzi się je na podstawie przepisów prawa kanonicznego.

§18

1. Postępowanie wyjaśniające i dyscyplinarne przeprowadza się zgodnie z przepisami prawa państwowego oraz prawa kanonicznego.
2. W przypadku postępowania dotyczącego czynów, o których mowa w art. 22 ust. 2, obwiniony ma prawo odwołać się do Wielkiego Kanclerza i do Stolicy Apostolskiej.
3. W przypadkach bardzo poważnych i nagłych, mając na uwadze dobro studentów i wiernych, Rektor po konsultacji z Wielkim Kanclerzem może, niezależnie od toku postępowania, zawiesić w pełnieniu obowiązków zawodowych nauczyciela akademickiego do czasu, dopóki nie zakończy się zwyczajny sposób postępowania.
4. Cofnięcie misji kanonicznej lub zezwolenia na nauczanie może nastąpić po prawomocnym zakończeniu postępowania.

§19

1. Rozwiązanie lub wygaśnięcie stosunku pracy z nauczycielami akademickimi następuje w przypadkach określonych w ustawie i Statucie UO.
2. Stosunek pracy może być rozwiązany bez wypowiedzenia na skutek cofnięcia przez Wielkiego Kanclerza misji kanonicznej lub zezwolenia na nauczanie.
3. Zwolnione stanowisko nie może pozostać nieobsadzone.
4. Na zwolnione stanowisko Rektor zatrudnia nowego pracownika na wniosek dziekana oraz dyrektora Instytutu i za aprobatą Wielkiego Kanclerza

Rozdział IV Studia i studenci

§20

1. Studentami Wydziału mogą być osoby, które respektują zasady etyczne zgodne z wymogami moralności chrześcijańskiej, zobowiązują się uznawać i szanować katolicki charakter Wydziału oraz dbać o jego dobre imię, a także spełniają kryteria określone w przepisach ustawy i Statutu UO.
2. Status prawny studentów regulują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, Statutu UO oraz niniejszego Statutu.
3. Ust.1–2 mają zastosowanie również do osób ubiegających się o uzyskanie stopni naukowych na Wydziale Teologicznym.
4. Uchodźcy, uciekinierzy oraz osoby w sytuacjach analogicznych, nieposiadające wymaganej dokumentacji, podlegają procedurze oceniania zgodnej z „Zasadami rekrutacji cudzoziemców na Uniwersytecie Opolskim”.

§21

1. Duchowni diecezjalni i osoby zakonne mogą podjąć studia tylko za pozwoleniem własnego ordynariusza lub przełożonego.
2. Osoby świeckie wyznania katolickiego ubiegające się o przyjęcie na studia prowadzone na kierunku teologia powinny przedstawić opinię duszpasterza parafii stałego zamieszkania.

§22

Studia z teologii obejmują trzy cykle.

§23

1. Cykl pierwszy, podstawowy, jednolitych studiów magisterskich jest realizowany na specjalnościach:
 - kapłańskiej, przeznaczonej dla kandydatów do kapłaństwa, zgodnie z *Ratio studiorum* zatwierdzonym przez Stolicę Apostolską;
 - katechetyczno-pastoralnej, przeznaczonej dla pozostałych studentów.
2. Cykl kończy się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra (*baccalaureato*) na podstawie pracy dyplomowej i egzaminu, zgodnie z regulaminem studiów UO.

§24

1. Cykl drugi, specjalistyczny, trwa dwa lata, czyli cztery semestry, jest przeznaczony dla absolwentów pierwszego cyklu studiów z teologii.
2. Cykl drugi prowadzony jest w poszczególnych specjalizacjach, w szczególności w naukach biblijnych, historii Kościoła i patrologii, teologii fundamentalnej, teologii dogmatycznej, teologii moralnej, teologii liturgicznej, ekumenizmie, teologii duchowości, teologii praktycznej, katechetyce i homiletyce i duszpasterstwie rodzin.
3. Cykl drugi kończy się uzyskaniem wymaganego przez przepisy kościelne stopnia licencjata kanonicznego na podstawie rozprawy i egzaminu zdanego przed komisją z całości wiedzy wyznaczonej granicami danej dyscypliny teologicznej.
4. Kierownikiem cyklu drugiego jest koordynator kierunku teologia.

§25

1. Kształcenie w cyklu trzecim (doktorat) odbywa się w Szkole Doktorskiej UO, która ściśle współpracuje w kwestiach programowych z Wydziałem Teologicznym.
2. Doktorat uzyskany w Szkole Doktorskiej musi otrzymać walor kanoniczny poprzez zatwierdzenie przez Radę Wydziału.

§26

1. Programy studiów opracowuje koordynator kierunku na podstawie przepisów wydanych przez Stolicę Apostolską oraz przepisów państwowych. Programy studiów podlegają zatwierdzeniu przez właściwe organy Uniwersytetu, zgodnie ze Statutem UO.
2. Stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego w zakresie nauk teologicznych nadawane są przez Radę Naukową UO, zgodnie z § 29 Statutu UO.
3. Wydział Teologiczny zachowuje prawo samodzielnego nadawania kościelnych tytułów i stopni akademickich z zachowaniem zasad i procedur normowanych przez prawo kościelne.
4. Za zgodą Stolicy Apostolskiej Wydział może także prowadzić inne kierunki studiów.

Rozdział V

Współpraca z Wyższym Międzydiecezjalnym Seminarium Duchownym

§ 27

1. Wyższe Międzydiecezjalne Seminarium Duchowne w Opolu przygotowuje kandydatów do kapłaństwa dla diecezji opolskiej i gliwickiej.
2. Wydział Teologiczny i Wyższe Międzydiecezjalne Seminarium Duchowne ściśle współpracują ze sobą w kształceniu kandydatów do kapłaństwa zgodnie z obowiązującymi przepisami kościelnymi i państwowymi, określonymi w statutach własnych oraz w Statucie UO, z zachowaniem przepisów Konstytucji apostolskiej *Veritatis gaudium* oraz postanowień Konferencji Episkopatu Polski.
3. Wyższe Międzydiecezjalne Seminarium Duchowne zachowuje swoją odrębność organizacyjno-prawną, swój zarząd i urzędy oraz rządzi się własnym statutem, uwzględniającym postanowienia niniejszego Statutu.

4. Dziekan Wydziału Teologicznego odpowiada za realizację formacji intelektualnej alumnów zgodnie z obowiązującą w Polsce *Ratio studiorum*, zatwierdzonym przez Stolicę Apostolską.

§ 28

1. Rektor Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego jest członkiem Rady Wydziału i bierze udział w jej posiedzeniach.
2. Rektor Seminarium może uczestniczyć w egzaminach dyplomowych alumnów, jednak bez prawa głosu, jeśli nie jest pracownikiem naukowym Wydziału.
3. W procesie rekrutacji kandydatów do Wyższego Międzydiecezjalnego Seminarium Duchownego bierze się pod uwagę nie tylko kryteria ustalone w Statucie UO, ale także te określone przez władze kościelne.

§ 29

1. Alumni Seminarium są pełnoprawnymi studentami Wydziału oraz posiadają prawa i obowiązki określone w Statucie UO oraz w niniejszym dokumencie. Zobowiązani są ponadto do przestrzegania postanowień regulaminu seminaryjnego, zatwierdzonego przez Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego.
2. Rektor Seminarium nie może odwoływać zajęć na Wydziale Teologicznym. Na prośbę Rektora Seminarium, w poważnych i uzasadnionych przypadkach, dziekan zawiesza wydziałowe zajęcia alumnów.

§ 30

1. Korzystanie przez Wydział z pomieszczeń będących własnością Seminarium regulują odrębne porozumienia.
2. Sprawy gospodarczo-finansowe oraz inne szczegółowe ustalenia zgodnej współpracy określa odrębne porozumienie zawarte między Wydziałem Teologicznym a Wyższym Międzydiecezjalnym Seminarium Duchownym, zatwierdzone przez Wielkiego Kanclerza.

Rozdział VI

Relacja Wydziału Teologicznego do Uniwersytetu Opolskiego

§ 31

1. Wydział Teologiczny jest częścią składową Uniwersytetu Opolskiego i powstał na mocy ustawy o utworzeniu Uniwersytetu, art.3 ust.1 i art.7, ust.1, oraz kanonicznego erygowania przez Stolicę Apostolską (Dekret Kongregacji Wychowania Katolickiego z dnia 12 września 1994 r., N. 1328/93).
2. Sposób finansowania Wydziału Teologicznego określa stosowna umowa zawarta między władzami kościelnymi i państwowymi.

§ 32

1. Ustawa o utworzeniu Uniwersytetu Opolskiego gwarantuje kompetentnej władzy Kościoła katolickiego, tj. Stolicy Apostolskiej, Konferencji Episkopatu Polski i

Biskupowi Opolskiemu – Wielkiemu Kanclerzowi, nadzór nad działalnością Wydziału (art. 4, ust. 2).

2. Zakres i formy nadzoru, zabezpieczające tożsamość katolicką i kościelną Wydziału Teologicznego, określa niniejszy Statut oraz Statut UO, a także odrębna Umowa podpisana przez Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski i Biskupa Opolskiego oraz Ministra Edukacji Narodowej (Umowa z dnia 20.09.1994).

Rozdział VII Postanowienia końcowe

§33

1. Uprawnionym do dokonywania zmian Statutu Wydziału Teologicznego i uchylania nieaktualnych postanowień jest Wielki Kanclerz. Wszelkie zmiany muszą zostać zaaprobowane przez Stolicę Apostolską.
2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Statucie stosuje się odpowiednio przepisy prawa kanonicznego, przepisy prawa powszechnie obowiązującego i Statutu UO.
3. Statut wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Stolicę Apostolską.

CONGREGATIO DE INSTITUTIONE CATHOLICA (DE STUDIORUM INSTITUTIS)

Prot. N. 84/2020

VIDIMUS ET APPROBAVIMUS
ad quinquennium experimenti gratia

Datum Romæ, ex ædibus eiusdem Congregationis, die XXI mensis Septembris, in festo S. Matthæi Apostoli et Evangelistæ, a. D. MMXXI.

Josephus Laurentius Herrlich
PREFECTUS

+ D. Valerianus Zau
A SECRETIS

